

Kolm kaotust, üks võit Rootsis.

Jalgpalli maavõistlus 1:3, Gävles 1:13, Söderhamnis 2:1, Upsalas 2:4.

Tipner sai Rootsis pailapseks.

Eesti rahvusmeeskond pidas tänava 8. maavõistlust Rootsiiga Sandvikenis. Mäng kaotati 1:3. Peale selle oli kolm lisamängu, mis andsid ühe võidu, ühe kohutava kaotuse ja veel ühe kaotuse. 10. juulil mängiti Gävles Gåstriklandi koonduse vastu kaotusega 1:13, Söderhamnis võideti ringkonna koondust 2:1 ja Upsalas kaotati 14. juulil mäng 2:4 juures. Puuduvad teated kohutava kaotuse kohta. Ühte muidugi seletavad mängijad ja esindajad, teist juttu võivad puhuda Rootsi lehed. Teated selle kohta toome järgmisel nädalal. Praegu aga toome Rootsi spordilehe ülevaate maavõistluse kohta Sandvikenis.

Leht paneb kirjutusele pealkirjaks: „Poolik saavutus Eesti vastu 3:1. Tipner ühes klassis Kressiga.“

Kirjutus ise kõneleb kokkuvõttes:

Missuguses teises riigis on mõeldav, et maavõistlust peetakse kohas, mis ei kuulu linnade nimekirja. Pealegi teostada korralikult ja majandusliku ülejäägiga ja meeleoluga, mille spordilikus suurlinnade eeskujuks võib olla. Edasi meeskonnaga, mille koosseisu kuulub 6 meest samast kogukonnast. Kogu kaitseliin oli „maalt“, kuna poolkaitse oli ühest ringkonnast. Meeste toomine kuninglikust pealinnast oli võrdlemisi asjata. Ükski teine riik ei oma sarnast sportlikku ulatust, sarnast värsket sügavust. Kusagil pole jalgpallil kui ka spordil sarnaseid isiklikke abiallikaid kui Rootsis. Kusagil pole „geograafiline demokraatia“ nii teostatud. Ajakirjanduse ja organisatsiooni tõttu, mis puudub mujal, on spordi tundmine ja huvi tema vastu saavutanud erakorralise ulatuse, mis lubab kõneleda spordikultuurist. Asjatundlikkus annab juure hulk plusse.

Eestlased sõitsid peegelsileda mere juures Rootsi, et

tunda saada Sandvikenis Rootsi terase hammustamist.

Ometi oli meeskond teatud määranil löödud Rootsi pinnal. Mängu ajal koguneti; seda ei saa öelda Rootsi meeskonna kohta.

Käesoleva aasta 4. maavõistlusel võidi usalduda 4 absoluut kindla mängija peale.

Kindlad mehed olid kindlad, poolkaitse ääred samuti nagu Göteborgi mehed. Loodeti edurivile, kuid ei saavutatud seda, mida arvati. Kesktormaja Zetterberg täitis, isegi ületas lootusi. Peale kahe löödud värava oli tal eeskujulik palli edasi- ja etteandmine eriti ääretormajatele. Koostöö Sundbergiga polnud küllaldaselt hea. Kuid nad võib olla ei sobi kokku.

Karikatuure Tipnerist Rootsi „Srottsbladeti“.

Pealtvaatajaskonna pailapseks sai Tipner, kes on jalgpallis ülinimeseks.

Kasv, seisukorra hindamine ja rahulikkus, otsustavus, jõud ja intelligents on omadused, mis selle mehe peavõrra teistest üle tõstab. Tipner oli imponeeriv kuju, võistlejate tiitaan, ühes klassis inglaste ja teiste parimate väravavahtidega. Eesti meeskonna peajõuna haaras ta võidukindlate näppudega palli. Ta püüdis palli osavusega, mis mõjus nõidusena. Nagu atraktsioon publikule on see mees ühel tasemel Zamora, Kressi ja Hideniga.

Kuidas ta lähedaseid pealelööke välgukiirelt püüab, selle kohta puudub pilt.

See on küll vaevalt usutav, kuna ideaalne pallipüüdja on harva üle 180 sm. pikk.

Eesti meeskond, välja arvatud see imelaps, mõjus väljal samuti nagu soomlased,

kellele juurde lisada tuleb intelligentsemaid tormajaid manöövrivate teostamiseks. Viimaseid ei ole märgata soomlaste juures, kuigi nad omavad mõnesugust edukust kehaliselt.

Mäng algas eestlaste lahtilöögiga trehvava ülekanedega tahapoole

ja sealt pika etteandega üle Rootsi surnud liini. Esimese pealelöögi pareeris Sundberg löögiga Tipneri poole. See oli alguseks reale väravalöökidele, mis aga likvideeriti Eesti värava imelapse poolt.

Vahest läks pall teise poole keskele, kus kaitsjad tugevaid lööke andsid. Rootsi kaitses selgrooks oli Valle Persson, kes töötas erakordselt kindlalt ja kiirelt.

10 min. järele oli rootslastel hiilgav võimalus. Dunker tsenderdab uhkelt, Sune keeras end teravalt ümber ja lasi palli veereda vabaltseisva, kuid tabatud Erikssoni kätte. Viimane aga löi viltu ja pall läks mööda avatud väravast. Järgmise löögi tegi Sundberg, kes sel mängul paraadi-

löökidega hiilgas. Nurgalöögid ja jälle nurgalöögid. Tipner päästis ka oma poolkaitse vea ning pareeris erakordse elegantsiga kardetavama pealelöögi.

Eestlased atakeerivad kardetavalt, kuna Vidlund palli läbi lasi. Siis uus pealetung Alfredssoni vea tõttu. Likvideeris seis suluga.

Sven polnud halvem omast naabrist ja tegi uhkelt möödalöögi.

Kuid ka seekord kaotasid võimaluse sulu tõttu. Võimata on märkida kõiki Rootsi võimalusi, mida likvideeris Tipner. Rootsi ülekaal oli siiski nii silmatorkav, et värav, vaatamata ka Tipnerile, tulema pidi. Vaatamata sellele, et kaitses mängis parima jõuga.

See sündis 32. ja 34. minutil.

Rootsi asus juhtimisele 2:0.

Jakobsoni uhkest löögist vasakusse nurka Zetterbergi söödust ja Einmanni ebaõnnestunud katsest väravavahile tagasi mängida, kus alati tähelepanelik Sune vahele jõudis ja võrku löi.

Selle värava järele võtsid eestlased end kokku; närvilikus, mis seni nende ridades valitses, kadus. Mõlemad tiivad tungisid peale, kuigi ei saavutatud ühtegi otsekohest kardetavat seisukorda. Selle asemel fenomenaalne pealelööki Sune poolt, stiline toppamine Jakobssonilt, pealelööki, mida ainult osalt püüdis Tipner, kes maha kukkus. Eriksson ruttas juurde ning lööb vaba värava peale palli võrku.

Poolaeg lõppes normaalse juhtimisega 2:0.

Peale vaheaega tuli vihm ning mustad pilved. Rootslaste mäng oli nõrgem, eestlastel aga energia ja müstiline agarus. Mängust: 60 prots. eestlaste, 5 prots. vahekohtuniku ja 35 prots. rootslaste.

2. min. Sune lööb heast seisust mööda. Tipner, kes hästi soojalt riietatud oli, mängis ikka tihemini kolmandat kaitses väljaspool karistusala. See näitab ülekaalu, kuna pikad söödud ei muutunud karistavaks, kuigi kord äärmiselt kriitiliselt.

Eesti keskkoht saavutas mitmekordselt peale tunnipikkust ilusat mängu löögivõimalusi. 13. min. kargas äraandlik pall kohutava kiirusega Vidlundi õlale ja sealt korneerisse.

Meiegi mängijad sünnitasid kardetavaid seise. Zetterberg ei saavuta seda täpset pallikontrolli, kui Sandvikenis kaaslased. Ta löi 2 meetri pealt Tipnerile otse sülle.

Eestlastel oli 15.—25. min. parim aeg; kuid see jäi tagajärjetuks. Selle vastu Dunker kindlustas Rootsi seisu 3:0 peale; tribüünilt paistis, et Sune palli oma ette seadis käega; ka eestlased märkisid seda shestidega.

Mäng liikus kiirelt värava alt värava alla; rohkem aega Vidlundi juures. Sundberg, kes 1. poolajal halb oli, üllatas 2 korda: kiire pealelööki, mida Tipner välgukiirelt tabas, ja pikk pealelööki, mis samuti pareeriti.

34. min. saavutasid eestlased teenitud värava Ellmani pealelöögist, mille ees Vidlund kapituleerima pidi.

Seis 3:1.

(Järg 4. lhk.)

Ülikooli võimlemisõpetajad nurka heidetud.

Eriharidusega inimesi ei vajata.

Kuhu peavad minema ülikooli lõpetajad?

Toimetus avaldab alljärgneva artikli, mis tulemale saadetud.

Tänavu kevadel lõpetas Tartu ülikooli arstiteaduskonna kehalise kasvatuses osakonna esimene lend oma õppetöö. Neist lõpetajaist läksid 10 ohvitseri kaitseväge tagasi, kuna keskkoolide jaoks valmines seega 30 lõpetajat. Neistki on mitmed mehed läinud kaitseväge sundaega teenima.

Õppides ülikoolis, oli meil teadmine, et eesti keskkoolid ootavad meid töö-
põllule,

sest avati ju kehalise kasvatuses osakond arstiteaduskonna juure haridusministeeriumi ettepanekul kui hädatarvilik asutus. Esiolgu oli ni kiire nõue ajakohaste võimlemisõpetajate järgi, et õppeaeg määrati kahe aastaseks. Hiljem muudeti see üliõpilaste palvel kolmeaastaseks, et saada täielikku ülikooli haridust kehalise kasvatuses alal, mida ka seega saime.

Nüüd aga ei näi võimlemisõpetajaist sugugi puudus olevat ja seisame järgmise rabava tõsiasja ees: meid ei vajatagi!

Meist eelistatakse praeguseid 1—2-kuulise kursuse lõpetanud võimlemisõpetajaid, kellel puudub vastav kõrgem haridus ja kes saanud ainult hädapärast kutse.

Seda tõendavad ühe Tartu keskkooli õpetajate valimised. Sinna kandideerisid neli ülikooli arstiteadusk. keh. kasv. osak. lõpetajat, ent valiti tagasi endised võimlemisõpetajad, kuna ülikooli haridusega kandidaadid ei tulnud üldse arutusele. Tagasivalimisi põhjendati sellega, et nad vanad ja kogemustega õpetajad ja perekonna inimesed.

Sarnaseid põhjendusi valimisel arvesse võttes, peab küll ütleva, et nähtavasti valitseb kehalise kasvatuses, kui võrdlemise uue ja seni mitte tähtsaks peetud keskkooli õppeaine suhtes teatud arusaamatus. Kui tänapäevani on õpetanud paljudes keskkoolides kõrgema haridusega (ainult keskkooli haridus) õpetajad, siis on see seletatav sellega, et puudusid vastava haridusega õpetajad. Nüüd aga paigutatakse igale poole keskkoolidesse nende asemele kõrgema haridusega õpetajaid; samuti peaks seda siis ka kehalise kasvatuses õppealal tegema.

Kui nüüd aga selle asemel kehalise kasvatuses õpetaja valimistel, et eelistada kõrgema haridusega kehalise kasvatuses õpetaja kandidaate, **valitakse tagasi praeguseid kõrgema haridusega ja kutseta õpetajaid, põhjendusega, et nad perekonna inimesed,**

kes mittevalimisel raskesse majanduslikku seisukorda sattuvad, siis on see täiesti ebaõiglane.

Sarnane põhjendus on lihtsalt ühe külgnel ja kasvatuses seisukohalt lubamatu. Ka noored ettevalmistatud õpetajad, kes pidanud ligi pool eluaega õppima ja võlgu tegema, on samuti raskesse majanduslikku seisukorras. Pealegi on majanduslikel kaalutlusil õpetaja valimine kasvatuses ja ta tulemuste seisukohalt lubamatu, sest olgugi inimene, kui

tahes raskesse majanduslikku olukorras, ei tohiks teda ometi valida praegusel ajal, kus enam puudu ei ole vastava haridusega õpetajaist õpetaja kohtadele.

Kui praegusel õpetajate vallandamise ajajärgul tahetakse siiski arvestada praeguste võimlemisõpetajate majanduslikult raskesse olukorda sattumisega nende lahtiregistreerimisel, siis võiks osa neid, kel algkooli õpetaja kutse olemas, algkooli üle viia; teised, kel vastav kutse puudub, peaksid selle hankima, või vastasel korral õpetaja ametist lahkuma.

Kui loetletud põhjendusega meie hariduselu juhid, s. o. koolivalitsused ja haridusnõukogud ei arvesta ja ikkagi tagasi valivad praeguseid kõrgema haridusega kehalise kasvatuses õpetajaid, ja sugugi tunnustada ei taha, kui suur tähtsus on praegu 2 nädala keh. kasv. tunni juures korralikul keh. kasv. õpetajal, siis ei kannata selle all ainult üksi eesti keskkooli keh. kasv. ja tervis, vaid sellega tunnustatakse ka Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak. olemasolu ja tema senine tegevus mõtetuseks,

sest kui kahekuulised kursused, mis toimusid veel vastava kõrgema haridusega õpetajate juhatusel, neist paremaid ja kohe kutsega õpetajaid andsid, siis poleks mõtet olnud Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak. korraldada kolmeaastast kursust ühes kahe suvepraktikaga; oleks jatkunud siis samuti ühekuulise kursusest ja riigi, ülikooli ja üliõpilaste ilmaagseid kulud oleks ära jäänud.

Kui aga siiski koolivalitsused ja haridusnõukogud seisavad nüüd paratamatuse ees, keda tunnustada paremaks ja seega eesõigustatuks võim.-õpet. keskkoolis kohasaamisel, peaks koolivalitsused ja haridusnõukogud arvesse võtma mitte ainult seda, et vanul õpetajail mingisugune kutse on olemas (hädakutse, mis saadud kahekuulistel kursustel), vaid peaks ikkagi eelistama neid kutseõiguslikke ja kõrgema haridusega isikuid, keda seks on ette valmistanud Tartu ülikool.

Kehaline kasvatus nõuab nagu iga teinegi keskkooli õppeaine vastavalt õpetajalt palju teadmisi, oskusi ja võimeid.

Tänapäeva ajakohane keh. kasv. õpet. ei saa sugugi enam palja kogemusega läbi, vaid ta peab omama teadmisi arstiteaduses, psühholoogias, kehalise kasvatuses meetodikas, uuematest kehalise kasvatuses vooludest ja süsteemidest, peab ise omama häid spordivõimeid ja õpetamise oskusi.

Et kehalist kasvatust eesti keskkoolis liiga vähe,

2 tundi nädalas, (mujal riikides on iga päev 1 tund) siis on arusaadav, kui suure tähtsuse omab eriliselt ettevalmistatud keh. kasv. õpetaja, kes oma leidlikkuse, teadlikkuse ja otsustabekohasuse kaudu võib ühe tunni jooksul tõesti enam pakkuda kui ettevalmistuseta õpetaja.

Pealegi tuleb tänapäeva korralikul keh. kasv. tunnis tublisti ette näidata (näit. meetod), nagu kergejõustiku-

kus, võimlemises, pallimängudes jne. Seda ei suuda ega tee praegused kehalise kasvatuses õpetajad omas enamikus mitte.

Käesolev kirjutis on peamiselt selgitamise otstarbeks kirjutatud, et juhtida avalikku tähelepanu sellele, kui vähe hindavad praegused eesti hariduselu juhid ja kasvatajad inimeste kasvatuses (kehavaim). Ometigi on elujõulise inimeste kasvatuses, milles ülitähtsal kohal kehaline kasvatus, aktuaalsemaid tänapäeva probleeme kogu kasvatuses.

Inimeste kasvatuses vajadusest on kõik moodsad kultuurrahvad aru saanud ja järeldused teinud, kehalise kasvatuses õppeasutisi avanud, kehalise kasvatuses tunde suurendanud jne.

Sõnaga, igal pool saadakse aru kehalise kasvatuses tähtsusest vaimu arendamise kõrval ning pühendatakse talle rohket tähelepanu.

Eestis käiakse aga vastupidiselt, vähjakaiku.

Čehhoslovakkia kehalise kultuuri ja spordi näitus Pardubices.

Čehhoslovakkia kehaline kultuur ja sport vajadis ettevõtte, mis ülevaate seni tehtud tööst annaks ning ühtlasi ka edaspidise töö juhtnõuiks võiks olla. Niisuguseks ettevõtteks kujunes välja 31. mail Pradubices avatud näitus kehakultuuri ja spordi alal, mis president Masaryki ja Čehhoslovakkia valitsuse protektoradi all seisab. Pardubice, linn kauaaastase sporditraditsiooniga, ehitas arhitektide Janá, Repa ja ins. Potuček'i kavade järele eeskujuliku näitusevälja 29 ha maa-alal, mille ehituskulud üle 17.000.000 Kč. (umbes 2 milj. Ekr. tõusid. Näitus on kesklinna ajaloolise Perštyni lossi all, mille vallidelt ta ilusa vaate pakub.

Näituse peahoone sisaldab kollektioone, mis pakuvad ülevaate Čehhoslovakkia kehakultuuri ja spordiharude arenemiskäigust. Čehhoslovakkia spordiliit esineb siin väljapanekutega, mis tunnustust annavad üksikutele arudel kehakultuuri ja spordi alal kordasaadetud tööst. See kolmekordne palee on inimese keha sportliku kasvatuses ja kõikide sel alal ettevõetud püüete täielikum muuseum. Čehhoslovakkia aviaatika, mille eestvõitlejaks Pardubice ins. J. Kašpar oli, on erilise aviaatika-paviljoni paigutatud. Üksikud ministeeriumid esinevad oma väljapanekutega valitsuse paviljonis. Suurlinnad Praha, Brno, Bratislava ja teised tähtsamad Čehhoslovakkia linnad on esitatud linnade paviljonis. Čehhoslovakkia kunsti jaoks on erihooone. Elamukultuur koondab erinäituses kõik, mis moodsa ja täieliku elamiseks nõutav. Pardubice linna iseseisv paviljon tõendab selle suurte sporditraditsioonidega linna tähtsust. Suure turismi paviljoni kõrval seisab rida tööstuse paviljone, kus kodumaa ja väljamaa sporditööstus rikkalikult esitatud. Põhjapoolses näitusevälja osas asub autopaviljon; see

Selle asemei, et suurendada võimlemistundide arvu ja soodustada keh. kasv. arengut, oise takistatakse ja alahinnatakse teda, — vähendades algkoolides võimlemistundide arvu nädalas endise 2 tunni pealt 1 tunni peale.

Loomulikult ei saa meil praeguse maksva kasvatusüsteemi juures jutugi olla inimeste kasvatuses. Kuhu jäävad siis suurimate kasvatusedlaste mõtted ja üldised tõekspidamised.

Ei ole üksi vaim, keda arendatakse, ei ole ka üksi keha, keda arendatakse, vaid on tervikinimene ühes tema anorgaanilise elu pooluste keha plus vaimuga, keda arendatakse.

Loodame, et oleme jäänud omase kirjutises ja põhjenduses asjalikkuse piiridesse ega ole tahtnud siin kedagi riivata.

Usume, et haridusministeerium, koolivalitsused ja haridusnõukogud praeguse ebanormaalse olukorra kuidagi pea lahendavad.

Tartus, 9. juulil 1931. a.

Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak.
I-se lennu lõpetajad.

suurim paviljon sisaldab autosalongi heaks kiidetud Pariisi Permenet'i büroo poolt, siis veel Čehhoslovakkia supeliskohtade, kuurortide ja suvituskohade näituse. Lossi parkides on metsloomade näitus, eeskujulik skautide laager, aianduse kool, vabaõhu kino ning restoran. Külastajate lõbustuse eest muretseb suur luna-park.

Čehhoslovakkia kehakultuuri ja spordi tänane aste dokumenteeritakse terve rea spordisündmuste läbi, milledest mõned rahvusvahelise tähtsusega. Čehhoslovakkia esimene staadion, aeroklubi lennuväli, L. T. C. väljad, ujula ning ilmakuulus Pardubice hipodroom tervitavad terve rea kodumaa ja välismaa väljaõppinud sportlasi, kes kõigil spordialadel põnevaid ja huvitavaid võistlusi korraldavad. Hobusesport suure Pardubice treeple-chase'iga eesotsas, võiduujumine, laskmine, aerutamise, tähesõidud ja palju teisi auto- ja mootorratta sõituseid, millest tähtsamad mootorratta võiduseid tassal väljal Čehhoslovakkia kuldkiivri hinnale, II Masaryki kergejõustiku mängud, rahvusvahelised jalgpalli ja tennise võistlused, ins. J. Kašpari lennumemoriaal, poksivõistlused (Fr. Nekolny), raskejõustiku võistlused, Ameerika mängud, vehklemine, naisvõistlused (Házená Čehhoslovakkia-Poola-Jugoslaavia vahel), kõikide kehalise kasvatuses korporatsioonide esinemine nagu sokol, töölisvõistlus, kotkas, — kõik seda võib näha Pardubices. Kehalise osavuse tähtsus, mis vaimlise osavuse eeltingimuseks, dokumenteeritakse seal eeskujulikult uueaja viisil. Dresdeni tervishoiuline näitus väidab terve tähtsust üksiku ning kogu rahva elus ning tee tervise ja kehalise jõu saavutamiseks näitab maailmale kehalise kasvatuses ja spordi näitus Pardubices, mis kuni 30. septembrini kestab.

Meeleheiteks pole mingit põhjust.

Mõned märkmed Vilno kaotuse puhul.

K. PAHK.

(Toimetusele saadetud kiri.)

Vilno kaotus on Eestile kahtlemata üks valusamaid õppetunde, mis mõistagi ei ole kerge kanda ja on võib olla esile kutsunud mitmeid ebameeldivusi, kuid meeleheiteks näeb siiski kõige vähem põhjus olevat. Kui meie täie objektiivsusega kaotuse põhjustusse süveneme, peame otsekoheselt tunnistama, et meie oma naabritest (ma mõtlen siin Poolat ja Lätit) oleme antud momendil siiski nõrgemad ja selles seisabki kogu kaotuse traagika. Muidugi ei puudu siin ka mõned teised põhjustandvad tegurid, nagu kogenematus välisvõistlusteks, nõrk ettevalmistus, võistluste liig varasus jne.

Nii näeme, et heale õnnele rajatud lootused on sageli vägagi petlikud ja selle juures veel välja tulla üksikute sportlaste erapooliku süüdistusega, neid isegi kõige labasemal viisil maha tehes ja lubades sealjuures targutusi — tundub võõrastavana ja on kutsunud sportlaskonnas esile asjatuid lahkeliidid.

Ka lugupeetud EKRAVELIIDU kergejõustiku osakonna esimees H. Tann omas traagika „palavikus“ selle asemel, et koostada asjalikku võistluskäigu kirjeldust tema tõeliste hüvede ja pahedega, kukub „Spordilehes“ oma katkendlikes artiklites üksikuid võistlejaid kõige lubamatul toonil ja viisil „õnitlema“, kaheldes isegi nende aumehelikkuses!?

H. Tann püüab Vilno kaotust teha mingisuguseks „Tartu asjaks.“ On vägagi küsitav, kui võrt ka sarnane taktitu talitusviis, mis rohkem tundub „suit-

sukattena“ mõelduna — tulemusi annab. Rahvusmeeskonna koostajaks oli ometi liit, aga mitte Tartu ja vastutusest siin kõrvale põigelda ei ole mingit mõtet ega tarvet.

Selle juures ei saa H. Tann etteheitvalt mainimata jätta ka spordi juhtivaid orgaane, kus ajavat õisi mingisugune kildkonna vaim!? Oleks vägagi huvitav teada, kus ja milles see kildkondlikkus end avaldab ning miks ta seda üldsuse huvides „vaka all“ hoiab ja avalikkuse ette ei too? Sõnadest ükski on muidugi vähe — tarvis vaid ka andmeid.

Edasi, mis puudub nüüd kasvatuslise töö puudulikkusesse, siis on H. Tannil selles osas täieline õigus. Kasvatusline töö meie spordiorganisatsioonides on pea täielikult söödis ja selle töö elustamine ja süvendamine oleks kahtlemata suureks sauks meie spordiliikumisele. Loodame, et spordinõukogu oma järgmisel istangul selle küsimuse täies ulatuses päevakorra-le võtab.

Kõiki kokku võttes tuleb Vilno kaotuse, kui paratamatusega arvestada vaatamata võistlustel ette tulnud ebaõnnestustele ja nüüd oleks aeg täie tõsiduse ja kavakindlusega asuda oma sportlase tasapinna tõstmisele, et pääseda edaspidistest kaotustest.

Sõbraliku vaimu ja üksmeele loomiseks tuleks kõik abinõud tarvitusele võtta. Ühine vaim ja üksteisest arusaamine tohiks olla selle eelduseks, mis kindlustab Eestile väärrika koha naaberriikide peres.

Elvas, 12. juulil 1931.

VÖRU-PETSERI ja maakonna ringvaade.

Petseri-Võru kaitseorganisatsioonide vahelised kergespordivõistlused Petseris, n. a. o. Rattus 11:4; 6:50; 53:02! Kaitseväge võit täiel rindel. Ratsarügement võitis Petseri k-malevat 3:2 (1:1). Maakonnas kergesport tõusul!

11. ja 12. skp. asetleitud kaitseväge, piirivalve, kaitseliidu, politsei vahelistel laske- ja kergejõustiku võistlustel saavutati üldiselt häid tagajärgi. Laiaulatusliku võistluskava kohaselt laupäeval viidi läbi laskevõistlused ja jalgrattasõit, pühapäeval serveeriti vaid kergesporti. Pariimaid marke näitas n. a. o. Rattus, 7. j. rüg. Kergejõustiku võistlustel kaitseväge domineeris täiel rindel, paremusjärjekorras platseerusid:

Piirivalve, Petseri kaitsemaleva, politsei sp. r. Publikumi keskmiselt, võistlusi oma osavõtuga austas 7. rügemendi ülem kolon. Kruus, kes huviga jälgis võistlust. Muusika saatel oli vahekohtunikku aeglane edasijõudmine vähem märgata.

Kergejõustikus saavutati:

100 mtr. keskmise pärituule juures: 1) n. a. o. Rattus, 7. j. rüg. I pat. aeg 11,4; 2) malev. Laats, Petseri, 11,8.

400 mtr.: 1) n. a. o. Rattus, 53,02! 2) kdt. Simenson, 7. j. rüg. 55,09.

Kaugushüpped: 1) n. a. o. Rattus, 6:50; 2) n.-ltn. Harju, 7. rüg., 5:87.

Kõrgushüpe: 1) rms. Neumann, 1:55 (vahelh. 1:55) 7. rüg.; 2) kdt. Simenson 1:55 (vahelh. 1:40).

Kolmikhüpe: 1) malev. Põkov, Petseri 12:63; 2) Maasik, 7. j. rüg., 12:34.

Kuul: 1) veltv. Miitel, piirivalve, 11:40; 2) veltv. Blumberg, piirivalve, 11:07.

Ketas: 1) veltv. Miitel, piirivalve, 34:88; 2) veltv. Blumberg, piiriv., 34:80.

Graanaadi kaugusviske: 1) n.-ltn. Palosson, 7. j. rüg., 78:20; 2) kpr. Jakobson, 7. j. rüg., 77:74.

4×100 mtr. teatejooks: 1) 7. j. rüg., aeg 50:02; 2) Lõuna laager, aeg 52:00.

3000 mtr. jooks: 1) n. a. o. Kirbits, 7. rüg., 9:42,0; 2) rms. Rosenberg, 9:50,8.

Ratsarügement võitis Petseri Kaitseliitu 3:2 (1:1).

Petserlaste jõurikkus hävis tehniliselt parima meeskonnale.

Kergejõustik Petseriski omab vähema ja kitsama huviringkonna, kui päeval publikumi oli ei palju ega vähe, siis õhtu kogu Petseri jalgpallipublik oli kogunenud täpselt mängule. Algminutil ilmneb hallsärgide üleolek tehniliselt vaatamata petserlaste jõurikkamale mängule ja struktuursematele üheteistkümnemele. Hallsärgide kaitse on taktikindlam. Esimene värav tuleb p.-ääre läbimurdest Petseri vv. Kleinson'ile ootamatult. Enne poolajale minekut Petseri viigistab 1:1.

Teine poolaeg algab 2:1 rügemendile soodsalt, siis langeb aga tempo

ning keskväljal sooritatud kombinid ei muuda resultaat. Rügemendi edurivi initsiatiivile vastab Petseri üksikute kardetavate läbimurretega, mis sugused siiski ei too muutust mängule. Hallsärgid ootamatult Kulli läbi saavutavad 3:1, värav löödi väravavahi käte vahelt, samal minutil kokkupõrke tagajärjel üks rügemendi mängija kantakse ära; Petseri kasutades juhust haarab mängu juhtimise enese kätte ning rügemendi vv. raskest veast tuleb päeva rümalaim värav 3:2! Vv. jookstes välja laseb püütava kõrge palli hea usu peale lati alla. Lõppresultaat 3:2.

Kergejõustik Navil.

Maakonnalaste saavutused üllatavad: 1:37 hootakõrgust, 12:74 kolmikut ja 1500 mtr. 4:42.

Pühapäeval, 13. skp. Navi spordi ringi korraldusel Navi, Väimela ja Osola vahelistel kergejõustikuvõistlustel näidati häid tagajärgi. Konkurentsi mõttes mõned Võru „Ilmarise“ sportlased võistlesid väljaspool võistlust. Kohapealsetele parimatele olid auhinnad ja diploomid.

Paremaid saavutusi:

Parim navilane Kasak võitis kau-

gushüppe 5:71, kolmikhüppe 12:74 ja tähelepanemiseväärilise resultaatiga hoota kõrguse 1:37. 1500 mtr. võitis Miktein ajaga 4:42, kõrgushüppe Raud 1:52, võrulased näitasid: teivashüpped Bünger 3,00, kõrgushüpped Gutmann, Sharsky 1:59. Tähenadatud võistlustel saavutatud tagajärjed maakonna sportlaste keskkonnas on üllatavalt rahuldavad.

Borotra ja ekskuningas Alfonso.

„Berliner Tageblatt“ toob huvitava skitsi tennisilmeistrist Borotrast ja Hispaania endisest kuningast Alfonsost. „Kui Borotra värskena ja naeratades, nagu vastündinud laps, Wimbledonis mängis jaapanlase Miki vastu, astus Hispaania ekskuningas Alfonso centercourti ametlikku looshi. Enne istetvõtmist najatas endine võimukandja parjeerile ja viipas tervituseks Borotralt. Mis tegi aga viimane võrratu mees omas baskeymis. Ta ei kivilenud austuses ega teinud tseremoniaalset kummardust maani. Ta tõstis oma reketi, mida ta tahtis haarata kahe käega, jättis selle ühte kätte ja viipas teisea peakohal asuvale ekskuningale... nagu seda teeb mõni hea sõber parimale tuttavale kui nad kohtuvad puuestikus. Ta viipas, nagu tahaks ta öelda: Hallo, old Chap, howe are you.“ Võibolla ütles ta seda ka tegelikult. Kaugemal tribüünil ei saadud ju seda kuulda.

Pealtvaatajaskond sai aru, et sadade tuhandete südame valitseja sõbraliku käelligutusega tahtis tervitada trooniltõugatud monarki vastuvaidlematus riigis, milleks Borotralt on Wimbledonis centercourt.

— Ungari-Rumeenia maavõistlus jalgpallis lõppes 4:2. Budapest võitis linnavõistlusel jalgpallis Bukaresti 5:1.

WAC võidud Soomes.

Peale võistlusi Tallinnas sõitis Viini Athletic Clubi jalgpalli meeskond Soome võistleme. Esimene mäng oli Vaasa Palloseuraga, keda viinlased võitsid 12:4 (7:4).

Helsingis mängis WAC Helsingi B koondusega 1:1.

Helsingi A koondust võideti 4:1. — Riia—Miltavi linnavõistlus jalgpallis lõppes 2:1 (1:1).

— Paavsti jalgpalli meeskond. Vatikani ametnikud, kaardivälased, shandarmid ja teised on asutanud jalgpalli klubi, kes astus Itaalia liidu liikmeks. Klubi kasutada on suupärane spordivälja. Paavst isiklikult on suur spordi pooldaja.

— Mitropa karikavõistlustel Praaga Slavia ja Itaalia jalgpalli klubi Roma mängisid 1:1, mis saavutati esimesel poolajal. Väli oli vihma tõttu mängukõlbmata. Ühe värava all oli 20 meetri pikkune loik.

— Cilly Aussemit, kes tuli Wimbledonis naismeistriks, peetakse kõige kindlamaks mängijaks. Ta tugevus seisab jooksus ja kaitstes. Nii ootab ta ta siis silmapilku, kuni vastane pool vea teeb. Kuna vastaste hulgas vähe oli mängijaid, peale Krahwinkeli, Godfalli ja Scriveni, kes võidupunkte saavutasid, siis oli sakslannal võrdlemisi kerge kaitsemängu abil võitu saavutada.

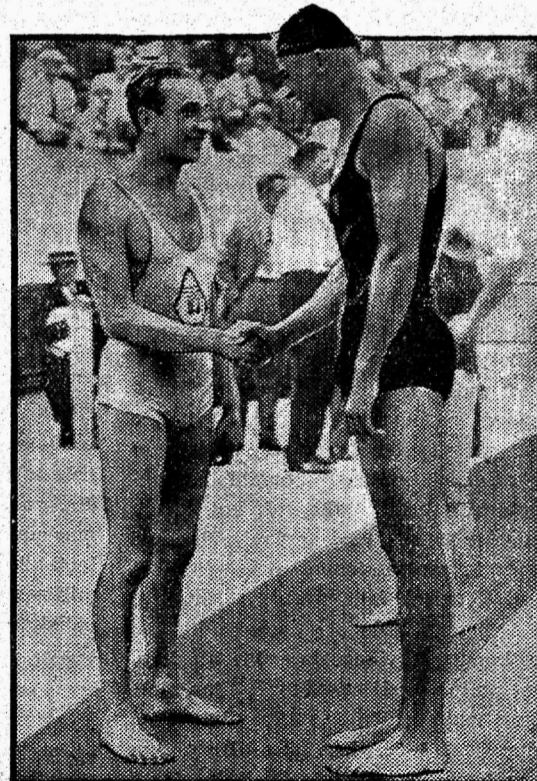
— Kalle Järvinen on kuuli tõuganud 15,44 mt. ja 15,46 mt.

— Hollandlane Roelops hüppas kõrgust 183.

Raks vastast käesurumisel.

Pariisi juures Tourelles staadioni basseini peeti Saksa—Prantsuse maavõistlust ujumises. Võitjaks tuli Saksamaa. 4×200 mt. teateujumises Saksa meeskond püstitas uue Euroopa rekordi, ajaga 9:44,2. Veepallimängu võitis Saksa 4:3.

Pildil: Saksa teatemeeskonna ankurmeest Heinrichsi tervitab Prantsuse ankurmeest Paris.

Tshehhid said lüüa.

Viimasel pühapäeval Tshehhoslovakia meeskonnad mängisid Kesk-Euroopa karikale Itaalia pinnal ning said lüüa. Slavia kaotas Romale 1:2, kuna esimene mäng lõppes viigiga ja nüüd teistkordselt tuli võistelda. Sama kaotuse osaliseks sai ka Sparta, keda võitis Itaalia meister Torino Juventus.

„Tour de France“.

Praegu on käimas rahvusvaheline jalgratta võidusõit ümber Prantsusmaa „Tour de France.“ Sellest võtavad osa peale Prantsusmaa veel paremad Belgia, Saksamaa ja Itaalia jalgratturid. Prantsusmaa kaardil on toodud marsruut ühes peatuspunktidega. Suurem vahemaa, mis päeva jooksul katta tuleb, on 300 kilomeetrit, kuna lühem maa on ainult 100 kilomeetrit.

Rahvustest juhib praegu Prantsusmaa 3 min. Belgia ees.

„Tour de France“ etapijuhataja Pelissier võetakse Sables d'Olonne'is vastu traditsioonilise suudlusega. Vana kombe järele saab ringsõidul osavõtja, kes esimesena jõuab Sables d'Olonne linna mitte ainult omad võidupunktid, vaid ka tervitussuudlused Lõuna-Prantsuse linna kenamalt naiselt. (Pilt all.)

Neljas maailmarekord Ladoumegue'ilt.

Stokholmis peetud rahvusvahelistel võistlustel prantslane Jules Ladoumegue jooksis oma neljanda maailmarekordi. See tuli 2000 yardis, mis alal alles paar päeva tagasi soomlane Eino Purje jooksis uue maailmarekordi. Uus aeg on 4:52,0.

Samadel võistlustel iirlane O'Callaghan heitis vasarat 54,48 mt. ja kuuli 13,95 mt., võites esikohad. Ungarlane Remez heitis ketast 45,99 ja rootslane Lindblad hüppas teivast 4 mt.

Tilden ilmameister.

New Yorgis peetud võistlustel elukutselistele tennis mängijatele võitis Tilden, liites läinud aasta meistrit Richardsi 7:5, 6:2, 6:1. Kaotaja võitis enne seda erakorralise kergusega tshehhi Karl Kozeluh 6:2, 6:4, 6:3.

Soomlane võimlemise maailma-meister.

Parisis peetud maailma-meistri võistlustel tuli võitjaks soomlane Heikki Savolainen.

Inglise jalgpallklubide „ebajumalad.“

Pea kõik inglise jalgpalli klubid asuvad „mascotte“ — enamikus elusate olevuste näol, kes peavad klubidele tooma õnne. Foolhamil on õnesümbolina elus buldog. Newcastle United rida aastaid kasvatas taani doget. Totenham oma õnne arvas olevat elusas kukes, kes hiljem vahetati pronksist tehtud looma vastu. Kui Milluall klubi avas oma uue välja, üks liikmeist kinkis seltsile pronksist lõvi jalgpalliga käppade vahel. Kas lõvi õnne tõi, või mitte, pole teada. Kui kuju viisid vargad ära, siis tuli muretseda uus kuju. Hiljem leiti lõvi jõe põhjast, kuhu ta arvatavasti viskasid klubi vihamehed.

19-aastane ilmameister.

Wimbledoni tennisvõistlustel meesüksikmängus tuli võitjaks ameeriklane Wood selle tõttu, et finaalis kaasmaalane Shields talle loobumisvõidu andis. See samm on väga suurt pahameelt sünnitanud ning ameeriklaste vastu sümpaatiat kahandanud. Wood on vaevalt 19-aastane ning sellega on ta kõige noorem ilmameister tennis.

Stribling hakkab poksitreeneriks.

Ameerika andmete järele on Young Stribling löödud mitte ainult poksi ringis, vaid ka vaimliselt. Lähemal ajal ei kavatseda ta üldse võistelda. Sõigisel läheb ta Mercer ülikooli juure, et õppida Lake Russelli juures, kes teda treeningul toetas. Stribling tahab tegutsema hakata poksitreenerina.

— Rootsi viievõistluse meistriks tuli Mannerfeldt 3818 punktiga. Ta tagajärjed olid: kaugus — 6,63; oda — 47,16; 200 mt. — 24,1; ketas — 44,99; 1500 mt. — 4:43,5.

— Norra junioridest on Helge Sievertsen kuuli tõuganud 13,93 ja ketast heitnud 43,02 meetrit.

— Ilo Andersen tuli Daanis kümnevõistluse meistriks 5952 punktiga. Tagajärjed olid: 11,7; 5,93; 11,08; 1,60; 57,1; 17,9; 32,04; 3,00; 42,62; 4:56.

— Tshehhi Engelit peetakse parimaks Euroopa sprinteriks. Ta ajad on: 100 mtr. — 10,8 ja 200 mtr. 21,6 sek.

— Ungari üllõpplaste meistrivõistlustel 6 meest heitsid ketast üle 42 mtr. Need olid: Remez — 46,72; Marvalits — 46,11; Donogan — 45,97; Bacsalmas — 43,91; Kulitz — 43,36 ja Rosze — 42,40.

Purje ilmarekord 2000 yardi - 4:57,5.

Soome hiilgab.

Helsingi Kronohagen korraldas kergejõustiku võistlused, kus saavutati mitu erakorraliselt head tagajärge. Nii Tallinat külastanud Sjöstedt jooksis tõkkeid 14,7 sek. Kuna ta maha ajas ühe tõkke, siis ei tule see aeg kinnitamisele uue Soome rekordina, milleks aeg muidu on. Iso-Hollo jooksis 5000 mtr. ajaga 14:36,3, Lasse Virtanen 14:43,5 Eriksson heitis vasarat 50,27 mt. See on 4 sm. vähem senisest Soome rekordist. Edasi eestlane K. Kotkas hüppas kõrgust 180 sm. Eino Purje aga üllatas kõik uue ilma-rekordiga 2000 yardis — 4:57,5.

Tehnilised tagajärjed olid:
100 mt.: Corts — 11,3; Mattila.
400 mt.: Strandvall — 49,7; Huh-ta — 50,5.
2000 mt.: E. Purje — 5:25,9; Luomanen — 5:27.
Selle maa sees jooksis ta 2000 yar-

dis uue maailmarekordi ajaga 4:57,5. 1¼ miili aeg oli tal 5:28,2.
5000 mt.: Iso-Hollo 14:36,3; Virtanen — 14:43,5.
110 mt. tõkkeid: Sjöstedt — 14,7; Vilen 15,7.
Kõrgus: Havulinna — 183; K. Kotkas — 180.
Kolmik: Lohikoski — 14,12; Kokkonen — 13,97.
Ketas: Kivi — 45,06; Linstedt — 43,41.
Vasar: Eriksson — 50,27; Kontonen — 49,13.

Pirre Charles tuli uuesti euroopameistriks.

Brüsselis kohtasid nöörringis rahvusvahelise poksi liidu korraldusel võistluseks Euroopa meistritiitlile raskekaalus endine meister belglane Pierre Charles ja Prantsuse meister Maurice Griselle. Punktidega võitis Charles, tulles teistkordselt meistriks, mis tiitli ta võistluseta kaotas.
Esimestel ringidel oli ülekaalus prantslane, kes sundis vastast taganema. Hiljem muutus seisukord. Charles tegi tasa vastase edu ning siis läks tal korda ülekaalu endale saada heade pea- ja kehalõõkide tagajärjel.

Schmeling sai 106.138 dollarit.

Clevelandis peetud poksi võistlustel Max Schmeling ja Young Striblingi vahel lõppes fiaskoga. Oodati vähemalt 100.000 pealtvaatajat, tuli aga sisse lasta ainult 30.930 maksulist inimest. Neilt saadi 273.710 dollarit. Schmeling sai 106.138 dollarit, Stribling aga 33.168 dollarit. Ohio osariik sai maksuna 75.704 dollarit. Madison Gardeni selts saab kahju vähemalt 50.000 dollarit.

— Noel on Lyonis kuuli tõuganud 15,06 mtr. ja ketast heitnud 45,40.

— Praaga Sparta võitis Daanis Harseni meeskonda 11:0.

— Ungari Ferencvaros mängis Rios Brasillia koondusega 2:2 ja San Paullos teise koondusega, kaotades 1:6.

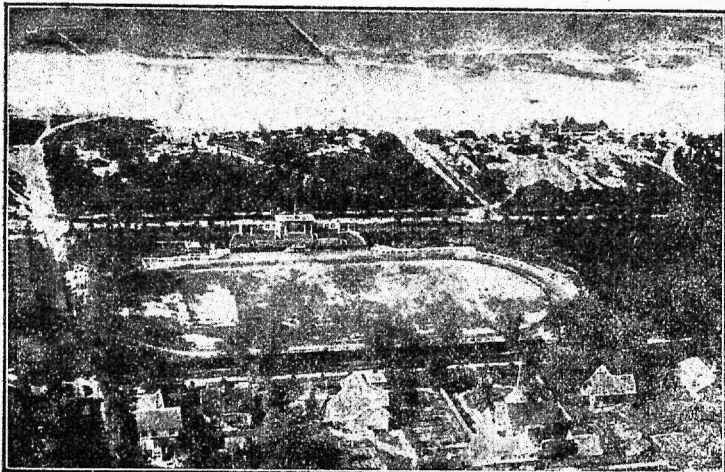
— Uruguay reisul Budapesti Ujpest kaotas Penarolile 0:1 ja Rampla Juniorsile 1:3.

— 7500 tennisballi tarvitati ära Wimbledoni turniiril. Seletatav on see sellega, et iga seti järele 6 uut palli mängu võeti.

PÄRNU RINGVAADE.

Staadioni juubelivõistlused. A. Estam 800 mtr. 2.01,6; A. Viiding ketast 43.62; E. Rähn kõrgust 175 sm. Pärnu-Viljandi jalgpallis 4:0. Pärnu JK uus A kl. meeskond.

Pärnu staadion linnulennult.

Pühapäeval korraldas Pärnu spordiseltside liit kolmandad staadioni juubelivõistlused kergejõustikus. Osavõtjaid saabus Tallinnast ligi 20, neist Kalevist üksinda 15. Millegipärast oli järjekorraliselt Pärnu seltsist vähe osavõtjaid; nii kohalik kergejõustiku suurselts lähemast minevikust — Vaprus andis vaid 2 (loe kaks!) osavõtjat. Pärnu seltsid ühiselt ei suutnud panna välja 800+400+200+100 mtr. teatejooksu meeskonda kohaloleva Tall. Kalevi vastu!

Mis aga puutub tagajärgisse, siis tuleb tähendada, et pühapäevased võistlused selles osas rahuldasiid täiel määral. Parim mark ületati Arnold Estamilt, Tall. Kalev, kes kattis 800 mtr. ajaga 2.01,6. Samuti tubli on M. Prosti, Tall. Sport, aeg sama maas 2.01,9. Võistluse suurima üllatuse valmistas kettaheitel A. Viiding viimase visega, milline mõõtmisel osutus 43.62 mtr. Seega on kerkinud A. Viiding ka meie kettaheitjate esirinda ja ühtlasi Eesti parim heitja momendil. Kõrgushüppes konkureerisid esikohale G. Schmidt ja E. Rähn. Viimane saavutis 175 sm. suuresti märkimisväärne. Alles vahehüppes 175 sm. teistkordsel ületamisel tuli võitjaks G. Schmidt. Kaugushüppes oli hea A. Lepp, Tall. Kalev, kes tegi 6.62,5.

Pärnlasi oli hea Fred Kuus, kes jõudmas 1929. a. hiielpäevade tasemeni. 11,5 ja 54,0 on märkimisväärsed, viimane maakonna rekordid kordus. 3000 mtr. esines eile hulga aja rahuldavalt A. Petermann. Aeg 9.17,8 — uus Pärnumaa rekord. Odaheitel oli tubli Erich Martens, kes tegi 52,88 mtr. ja tulemas võimas järglane Juku Meimerile, kes tegi vaid 53,92. J. Hansschmidt oli tubli kõrguses, ületades 170 sm.

Tehnilised tulemused:

- 100 mtr.: 1) E. Rähn, Tall. Kalev, 11,3; 2) R. Tomson, Tall. Kalev, 11,5; 3) F. Kuus, Pärnu (Saksa spordiselts).
- 800 mtr.: 1) A. Estam, Tall. Kalev, 2.01,6 — parim aeg tänavu Eestis; 2) M. Prost, Tall. Sport, 2.01,9; 3) A. Madisson, Tall. Kalev 2.03,4; 4) K. Laurson, Tall. politsei spordiring.
- 400 mtr.: 1) Herm, Tall. Kalev, 53,7; 2) A. Paluvere, Tall. Kalev, 53,9; 3) F. Kuus, Pärnu Saksa spordiselts, aeg 54,0 — uus Pärnumaa rekord.
- 3000 mtr.: 1) M. Prost, Tall. Sport 9.01,6; 2) A. Petermann, Pärnu Vaprus, 9.17,8, uus Pärnumaa rekord; 3)

Ed. Madisson, Pärnu politsei spordiring, 9.22,5; 4) F. Dunkel, Tall. Kalev.

4x100 mtr.: 1) Tall. Kalev koosseisus Tomson, Herm, Paluvere ja Rähn, aeg 46,4; 2) Pärnu segameeskond ajaga 49,7.

Kõrgushüpe: 1) G. Schmidt, Pärnu Saksa spordiselts, 175 — sama tagajärg ka vahehüppes; 2) E. Rähn, Tall. Kalev, 175; 3) G. Palm, Tall. Kalev, 170; 4) J. Hansschmidt, Pärnu Tervis, 170.

Kaugushüpe: 1) E. Rähn, Tall. Kalev, 6,75; 2) A. Lepp, Tall. Kalev, 6,62,5; 3) R. Tomson, Tall. Kalev, 6,32.

Odaheide: 1) Joh. Meimer, Pärnu Tervis, 58,92; 2) E. Martens, Pärnu Vaprus, 52,88.

Kettaheide: 1) A. Viiding, Tall. Kalev, 43,62; 2) J. Hansschmidt, Pärnu Tervis, 36,22.

Kuulitõuge: 1) A. Viiding, Tall. Kalev, 14,24; 2) Joh. Meimer, Pärnu Tervis, 11,97; 3) G. Schmidt, Pärnu Saksa spordiselts, 11,67.

Jalgpallis Pärnu endise jalgpallikomisjoni rändauhinnale peeti viiendat korda linnadevõistlust

Viljandi ja Pärnu vahel

1926. ja 1927. aastal võitis Viljandi 3:2 ja 4:1 (!), 1928. a. Pärnu 3:0, 1929. a. jäi viiki 3:3, 1930. a. ei peetud ja pühapäevane heitlus läks eelmise aasta arvel, kuna sügisel Viljandis tuleb alles tänavune matsh.

Esimesel poolajal oli mäng vahelduv, teisel oli täielikus ülekaalus Pärnu. Viljandi meeskond jättis vähe treeningut saanud mulje. Pärnu meeskonnal puudus hoogsus ja edurivi ei suutnud realiseerida rohkeid shansse väravaks.

8 min. Pärnu kasuks handsi eest penalty, mille ps. Mägar lööb mööda. Minut hiljem hangib palli väravanurgast v. kaitsja peaga. Samas haarab vv. Otman Raudsepa pealt palli. 28. min. lööb vs. Eskusson vb. Schmidt 40 mtr. vabalöögi 8 mtr. väravasse. Pärnu juhib 1:0. 43. min. on tt. Välbel tête-à-tête väravavahiga ja seis ongi 2:0, millega lõpeb ka poolaeg.

58. min., kui vä. Reimannil on luhitud kaks surmakindlat shanssi, siis teeb ps. Mägar 15 mtr. vasakusse nurga 3:0. 71. min. annab ps. E. Jürvetson järjekorralise hea söödu, tt. Välbe löögi peab kaitsja käega ja penalty realiseerib H. Välbe neljandaks väravaks. Pärnu suur üleolek jätkub, kui väravaid enam ei tule.

Matsh lõpeb Pärnu eduks 4:0, nurgad 7:1 (3:1). Seega on võitnud kumbki linn viiest matshist kaks ja üks viik. Väravate vahekorid 13:10 Pärnu eduks. Karikat tuleb kaitsta kolm aastat järjest või viis vaheldumisi.

Pühapäeval heitles ringkondade finaalmatshis Tallinnas Pärnu jalgpalliklubi sealse Kalevipojaga. Matshi võitis Pärnu JK 1:0 ja pääsis seega A klassi.

Kilde.

Gert Schmidt, meie kõigi aegade stabiilemal kõrgushüppeajal — seitse korda ületanud 180 sm., on tulnud kahel viimasel võistlusel piirduda vaid 175 sm. Staadioni juubelivõistluste järele lausus Gert: „Täname ärahüpe koht oli veelgi räbalam Vilno omast!“

Lendav tapalane Karla Laurson öelnud Pärnu spordiliidu esimehele supellinna jõudes, et oleks teadnud, milline tugev konkurent siin on — parem oleks Rakverre sõitnud ja kohalegi tulnud võistlusil. Pärnus tal ei vedanud 800 meetris, jäi neljandaks ja 3000 mtr. ei lõpetanud jooksu.

Kui Viiding viimasel heitel tegi pöörase tagajärje 43.62, siis viskekorraldaja A. Otting mõõtmise järele ei rahuldanud ning laskis teraslinniga seda korrata. Kuid tagajärg jäi ikkagi 43,62!

Viiel linnavõistlusel Pärnu-Viljandi vahel jalgpallis ei ole ükski mängija teinud kaasa kõike mängu. Esimesel heitlusel 1926. ja nüüd 1931. a. olid mängus Viljandil kolm: vv. Nahe, pb. Pukk ja ps. Raudsepp 2. Pärnu vaid üks: ps. E. Jürvetson. Pärnu „rekordinternatsionaalid“ on naaberlinnade heitlusis ps. E. Jürvetson ja th. Vabrit, kumbki neli korda.

Pärnu omaaegsel parimal paremäärel E. Jürvetsonil ei „tööta“ üldse vasakjalg, mängib vaid parema jalgaga. Seekordsel matshil luges osa publikut Elmari vasakjala lööke ja sai arvu — 3!

Publiku ridades istuv Spordi paremäär H. Paal lausus Viljandi-Pärnu jalgpalliheitluse järele: „Pärnu oli palju parem, nii tehniliselt kui ka kombinatsioonides. Viljandi mäng oli vaid palli tagumine. Vahekorid oleks pidanud olema palju väravaterohkem Pärnu eduks. A. P.“

Valter Korol suurvormis.

Lühikeste maade läinud aasta kolmekordne Eesti meister Valter Korol on käesoleval suvel suurvormi tõusnud ja treeningul näidanud 100 meetris 10,6 sek., mis nihutab V. Koroli Euroopa paremate sprinterite registrisse. Esialgu tuleb seda aga teatava tagasihoidlikkusega võtta, sest avalikkudel võistlustel pole mehe selliseid saavutusi veel kontrollitud. Üks on aga igatahes kindel — Korol ei ole sugugi allpool läinud aasta vormi, millise juures ta 3 meistritiitlit võitis. V. Korol kevadel keskkooli lõpetades astus juunikuul tegevasse kaitsevähke sundaega teenima.

Kergejõustiku õhtumiting Tartus.

Tartu Kalev korraldas 10. juulil õhtumitingu kergejõustikus. Osa võttis rida paremaid kohalikke sportlasi. Väljapaistvamaiks saavutusiks oli G. Sule odaheide — 62,27 m., J. Koidu 1000 m. jooks — 2.40, mis uus maakonna rekord ja H. Michelsoni teivashüpe — 3,50 m. Tehnilised tagajärjed olid järgmised:

- 60 m. jooks: 1) Labent — 7,4; 2) Michelson — 8; 3) Laas.
- 1000 m. jooks: 1) Koidu — 2.40; 2) Laas — 2.40,9; 3) Anon — 2.43.
- 3000 m. jooks: 1) Valdner — 9.25; 2) Koidu — 9.38,4; 3) Laas — 9.42,5.
- Kuul: 1) G. Sule — 12,82; 2) K. Sule — 12,59; 3) Kink — 12,07.
- Vasar: 1) Ratnik — 27,93; 2) K. Sule — 27,31; 3) Kink — 24,44.
- Ketas: 1) Niggol — 40,36; 2) Ratnik — 36,70; 3) K. Sule — 36,09.
- Oda: 1) G. Sule — 62,67; 2) K. Sule — 51,56; 3) Kink — 51,13.
- Kõrgushüpe: 1) G. Sule — 1,75; 2) Kink — 1,70; 3) Klein — 1,65.
- Teivashüpe: 1) Michelson — 3,50; 2) Sule — 3,30; 3) Niggol — 3,20.

Eesti Spordi Tarbenõude O/Ü.

TALLINN, Pikk t. nr. 47
Tel. (2) 10-02.

Soovitab suviseks hooajaks: **Jalgpalli, kergejõustiku, Mennis ja muud spordiabinõusid** suures valikus.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19
Telefon 432-19.

Soovitab oma valmistatud **spordi- ja võimlemiseabinõusid.**

Kaubamaja „SPORT“

S. Karja tänav nr. 18.
Kõnnetraat (2) 23-00.

KÕIGE SOODSAMATE HINDADEGA OSTATE

- Jalgpalle
- Jalgpallim. saapaid
- Võrkpalle
- Võrkpalli võrke
- Jooksu- ja hüppekingi
- Odasid — Kettaid
- Tõukekuule
- Korvpalle j. n. e.

Parimad tennisreketid - Jalanõude osakond - NÕUDKE HINNAKIRJU!

120 yardi tõkked 14,2 sek.

14,4 sek. püsis 11 aastat.

Ameerika üllatab uute meestega.

Ameerikas peeti meistrivõistlusi Lincolnis linnas Nebraska osariigis. Esinevad ja esikohti võidavad paljud sarnased isikud, kelle nimed seni Euroopale veel tundud ei ole. Endised kuulsused aga tõrjutakse tahaplaanile ning kaovad unustushõlma.

Esijoonel on nimetada newyorklast Percy Beardi, kes 120 yardi tõk-keid jooksis uskumata ajaga 14,2 sek. See on uueks ilmarekordiks. Seni oli aeg 14,4 sek. Esimesena jooksis seda aega kanadalane Thomson 1920. a. Sama aega kordas ka rootslane Wennström kahe aasta eest. Mehe nimi kerkis alles nüüd päevakorradele.

Teiseks üllatusmeheks oli 10-võist- leja Mortensen, kes samuti va- remalt tundmatuks suuruseks oli. Ta saavutas 8177,463 punkti. Ta ületas seega olümpiavõitja soomlase Yrjölä tagajärje 124 punktiga ning jäi Akil- les Järvisse läinud aasta rekordist maha ainult 78 punkti.

Meistrikohtadele tulid:

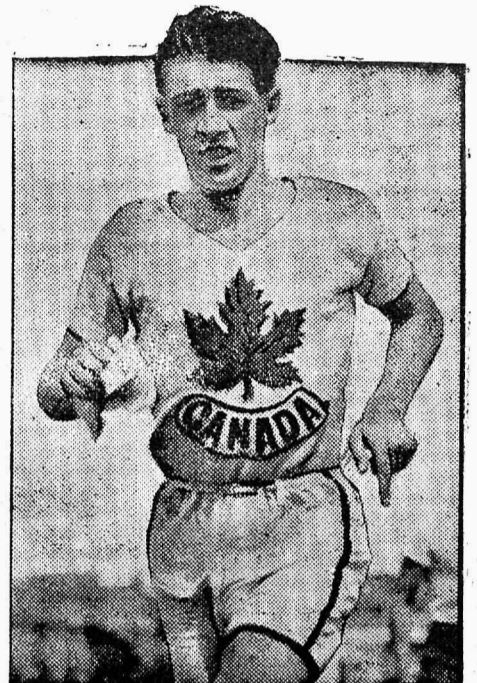
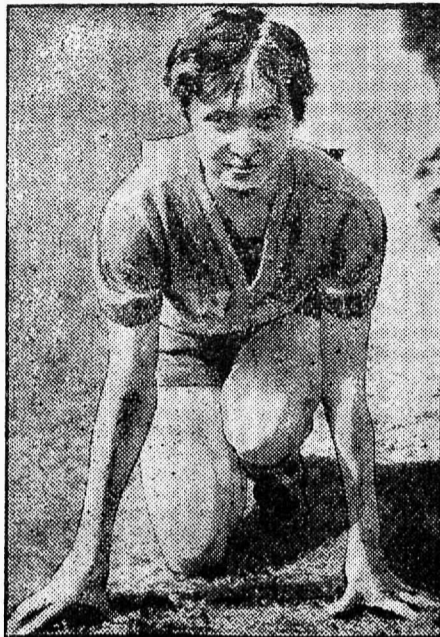
- 100 yardi: Wykoff — 9,5.
- 220 yardi: Tolan — 21.
- 440 yardi: Hilliams — 48,8.
- 880 yardi: Eddie Genung — 1:52,6.
- 1 miil: Lermond — 4:15.
- 6 miili: Gregory — 31:26,4.
- 2 miili takistustega: McCluskey — 10:11,6.

Wykoff.

- 120 yardi tõkked: Beard — 14,2.
- 440 yardi tõkked: Burke — 54,2.
- 220 yardi madal. tõkked: Maxwell — 23,2.
- Kaugus: Bates — 747.
- Kõrgus: A. Burg — 1.966.
- Teivas: Jack Wool — 4,175.
- Kolmik: Kelly — 14,51.
- Oda: De Mers — 64,45.
- Ketas: Jessup — 46,46.
- Kuul: Brix — 15,45; Sexton — 15,20.
- Vasar: Flanagari — 48,36.
- Raskus: Sexton — 10,71.
- 10-võistlus: Mortensen — 8.177,463 punkti.

Kahe sprinteri tragöödia.

Betty Robinson, noor ameeriklanna, kes olümpiamängudel tuli 100 mt. jooksus võitjaks, elas mõne päeva eest üle raske lennuõnnetuse. Arstide arvates ei suuda noor sportlanna kunagi enam sõerajal jooksta, kuna ta jalg jäädavalt kangeks jääb.

Percy Williams, kanadalane, kes olümpiamängudel võitis 100 ja 200 mt., on tõsiselt jala vigastanud. Nii ei saa ta kuidagi 1932. a. mängu-dest osa võtta. Arstid kardavad isegi, et ta kunagi endise tagajärjerikku- sega sportida ei saa.

Uus maailmarekord Ladoumegue nimele.

Ladoumegue tänapäeva suurjooksja.

2. juulil korraldati Pariisi klubide poolt kergejõustiku võistlused, kus huvi keskpunktiks oli Ladoumegue jooks 2000 mt., et purustada senist il- marekordi. Selle mehe nimel on juba läinud sügisest rekordid 1000 ja 1500 mt. Nüüd tahtis ta veel kolmandat oma nimele kanda lasta. Tal läkski katse korda. 2000 mt. kattis ta 5:21,6 sek., kuna 1927. a. ilmarekord kuu- lus soomlasele Purjele 5:23,4-ga.

800 mt. juhtisid Ledue ja Loiseau. 1100 mt. juures sai ta kätte Leclerc'i ning 1500 mt. juures asus ise juhti- misesel. Viimasest vastasest oli aeg tervelt 17 sek. parem.

Prantsuse rekord samas maas oli 5:28,8. Sera Martin püstitas ka uue prant- suse rekordi 500 mt. jooksus 1:05 peale, kuna senine kuulus 10. oktoob- rist 1921. a. Devartile ajaga 1:05,8. Ka kaasjooksjate Kelleri ja Malli-

nesi ajad olid alla rekordi ja nimelt 1:05,2 ja 1:05,4.

3000 mt. võitis Cuignet — 8:47,4; Rochard — 8:50. 110 mt. tõkked või- tis Marcand — 16,4 sek. 100 yardi või- tis haitialane Theard — 10,4 sek.

Jules Ladoumegue.

Wimbledoni tulemusi.

Wimbledoni turniiril kujunesid 16-putulemused:

Meesüksikmängus: Wood — Ameerika, Shields — Ameerika, Borotra — Prantsuse.

Naistsüksikmängus: Aussem — Saksa, Krahwinkel — Saksa, Jacobs — Ameerika.

Meespaarismängus: Lott—Van Ryn — Ameerika; Cochet—Brugnon — Prantsuse; Shields—Wood — Ameerika.

Naispaarismängus: Sheperd—Bar- ron—Mudford — Inglise; Metaxa (Prantsuse) — Sigart (Belgia); God- free—Round — Inglise.

Segapaarismängus: Lott — mrs. Harper — Ameerika; Collins — mrs. Ridley — Inglise; Perry — miss Hee- ley — Inglise.

— Norra viievõistluse meist- riks tuli Sigurd Marcusson 3.568 punktiga. Tagajärjed olid: 601; 50,38; 23,5; 34,28; 4:17,8.

Inglise melstrivõistlused kergejõustikus.

Inglise kergejõustiku meistrivõist- lusi peeti paljude võõraste parimate atleetide osavõtul. Sellepärast oli konkurents äärmiselt terav ja vahel- dusrikas ning tagajärjed silmatorka- valt head.

Tagajärjed olid:

- 100 yardi: Page, Inglise, 10; Reid, Inglise; Toetti, Itaalia.
  - 220 yardi: Murdoch, Shoti — 22,5; Hanlon, Inglise; Engel, Tshehhosl.
  - 440 yardi: Rampling, Inglise — 48,6; Barsi, Ungari; Rinner, Aust- ria; Peltzer, Saksa.
  - 880 yardi: Hampson, Inglise — 1:54,8; Townsend, Inglise — 1:56,4; Peltzer — 1:56,6.
  - 1 miil: Thomas, Inglise — 4:16,4; Ellis, Inglise; Jörgenson, Norra.
  - 4 miili: Burns, Inglise — 19:49,4; Wood, Shoti; Sutherland, Inglise.
  - Käimine 7 miili: Frigerio, Itaalia — 53:52.
  - 120 yardi tõkked: Burghley, Ing- lise — 14,8; Finlay, Inglise; Alb- rechtsein, Norra.
  - 440 yardi tõkked: Facelli, Itaalia — 54,4; Areskoung, Rootsi; Burghley.
  - Kaugus: De Boer, Hollandi — 7,21; Maffei, Itaalia — 7,06; van Welsenes, Hollandi — 6,985.
  - Kõrgus: Gray, Inglise — 185; Gordon ja James, Inglise — 183.
  - Teivas: Lindblad, Rootsi — 381 (389); Vand der Zee, Hollandi — 381; Bond, Inglise — 366.
  - Oda: Sunde, Norra — 60,76; Hertzog, Lõuna-Ameerika — 53,12.
  - Ketas: Madarasz, Ungari — 43,10; Janausch, Austria — 42,29.
  - Kuul: Daranyi, Ungari — 15,22; Douda, Tshehhosl. — 15,16; Pridle, Inglise — 13,56.
  - Vasar: Sköld, Rootsi — 51,36; Jansson, Rootsi — 48,33; Vandelli, Itaalia — 46,66; Janausch — 43,89.
- Zsuffka on Ungari teivas- hüppe rekordi viinud 392 sm. peale. Madarasz heitis ketast 46,37.

SOOME PARIM KERGE- JÕUSTIKU MAA.

Järgmine on Saksa.

Tänavuste kergejõustiku pa- rimate tagajärgede kokkuvõt- tes esimese 5 koha järele seisab Euroopa riikidest esikohal Soo- me 62 punktiga. Teiseks on Saksa — 56 p. Järgnevad: Ungari — 27 p.; Rootsi — 26,5; Inglise — 20,5; Prantsuse — 18; Norra — 13; Hollandi — 9; Poola — 8, Itaalia — 6, Aust- ria — 5 ja Tshehhoslovakkia — 4 p. Huvitav on sealjuures märkida, et Paavo Nurmi esi- neb ainult üks kord: 5000 mtr. jooksus viiendal kohal.

Saksa kaotas Inglisele 0:10.

Peale Wimbledoni turniiri peeti Birminghami lähedal Edgbastonis Inglise-Saksa naistennismängijate maavõistlust. See lõppes sakslastele kohutava kaotusega 0:10. Pidamata jäid kaks paarismängu võistlust. Vastasel korral oleks vahekord või- nud tõusta 12:0 peale. Settide vahe- kord oli 20:2 vastu ja game'ide vahe- kord 138:61 vastu inglannade kasuks. Nii ei saadud ühtegi auvõitu.

Saksa tennisel on tänavu üldse mustad päevad. Lõuna-Aafrika võitis teda 5:0, siis tegi sama Ameerika ning nüüd veel kaotus Inglismaale.

Viimasel maavõistlusel olid taga- järjed: Dorothy Round — Hilde Krahwinkel 6:2, 4:6, 9:7; Mudford — Krahwinkel 6:2, 7:5; Round — Clai- re Hammer 6:2, 7:5; Eillen Bennet Whittingstall-Aenne — Peitz 6:1, 6:2; Pittmann-Goldsack — Rost 9:7, 6:1; paarismängud olid: Sheppard- Barron-Mudford — Irmgard Rost- Claire Hammer 6:0, 6:2; Betty Nut- hall - Whittingstall — Krahwinkel- Peitz 6:3, 9:7.

— Trojanovsky on püstita- nud uue Poola rekordi 100 mtr. ajaga 10,7.